

Ebarista Imaz Arruabarrena

*Hondarribia,
Gipuzkoa
(1928-2014)*

Aurkibidea

Biografia

Txapelingoi baserrian jaioa, Akartegi auzoan. Aita Mutiloakoa zen eta gazterik hil zen, tifusarekin; ama Hondarribikoa zuen. Zortzi senide ziren. Baserriko lanetan ibili zen umetatik: 14 behi zituzten eta tratua eramaten zuten plazara. Lapa bila eta lanpernetan ibiltzen ziren arroketan. Biterira joan zen eskolara. [Zelestino Lizarragarekin](#) ezkondu zen, eta bi seme-alaba izan zituzten.

Zintak

HON-013

- **Proiektua:** Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Etxeberria, Idoia
- **Data:** 2011-06-01
- **Iraupena:** 69 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Etxeberria, Eider

HON-014

- **Proiektua:** Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Etxeberria, Idoia
- **Data:** 2011-06-01
- **Iraupena:** 29 min
- **Euskarria:** Bideo digitala

Pasarteak

1. Markesaren etxean errentan

- **Erref:** HON-013/002
- **Iraupena:** 0:01:25. **Hasi:** 00:02:26. **Bukatu:** 00:03:51
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua

Laburpena:

Bere jaiotetxea markes batena zen eta errentan bizi ziren; urtean behin ordaintzen zuten arrautza eta kapoiekin.

2. Dantzatzen trebea

- **Erref:** HON-013/009
- **Iraupena:** 0:03:10. **Hasi:** 00:13:34. **Bukatu:** 00:16:44
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Dantza

Laburpena:

Jaietan dantzara joaten ziren Irungo "Xorrua" tabernara. Han Valentin eta Sebastian ziren soinu-jotzaileak. Irungo dantza-lehiaketatara eraman nahi izan zuten, baina Ebaristak ez zuen joan nahi izan, baserritar trajea egitea oso garestia baitzen. Behin, hala ere, lehiaketa batera aurkeztu eta irabazi egin zuen. Dantza soltea eta lotua dantzatzen zituen Ebaristak, biak libre baitziren.

3. Aita hil ostean, anaia gauzain-lanetan

- **Erref:** HON-013/013
- **Iraupena:** 0:02:14. **Hasi:** 00:20:35. **Bukatu:** 00:22:49
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Udal langileak

Laburpena:

Barazki asko egiten zuten etxean. Aita Sagarzazu alkatearekin aritzen zen lanean. Gerora, aita hil egin zen eta alkateak Ebaristaren anaia zaharrena sartu zuen gauzain. Gauzainak zer zeregin izaten zituen azaltzen du.

4. Anaia gerran hil zeneko nahigabea

- **Erref:** HON-013/014
- **Iraupena:** 0:02:03. **Hasi:** 00:22:49. **Bukatu:** 00:24:52
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerran hildakoak eta zauritutakoak

Laburpena:

Anaia gauzaina gerran hil zen, bera zegoen barkua hondoratu egin baitzuten: Balears gurutze-ontzian zegoen. 17 urte zituen anaiak gerrara joan zenean. Anaiaren heriotzaren berri eman zietenean, nahigabe handia hartu zuten etxean.

5. Herria gerratik ihesi

- **Erref:** HON-013/016
- **Iraupena:** 0:01:24. **Hasi:** 00:25:04. **Bukatu:** 00:26:28
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ihes egin beharra
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerran hildakoak eta zauritutakoak

Laburpena:

Gerran, Hondarribiko 18 mutil hil ziren, soldadu joanda. Jende askok ihes egin zuen herritik, frontera ez joatearren. Ahizpa zaharrenak eta anaia gazteak lortu zuten Iparraldera ihes egitea, eta han gelditu ziren gerra bukatu arte.

6. Gerra bukaerako zigorrak eta liskarrak

- **Erref:** HON-013/019
- **Iraupena:** 0:02:11. **Hasi:** 00:28:40. **Bukatu:** 00:30:51
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa

Laburpena:

Gerra bukatutakoan, Hondarribian emakume askori moztu zieten ilea zigor gisa, nazionalistak izateagatik. Botoa nori eman erabakitzeko izandako arazoak kontatzen ditu.

7. Aita hargina zen

- **Erref:** HON-013/020
- **Iraupena:** 0:03:02. **Hasi:** 00:30:51. **Bukatu:** 00:33:53
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Etxeginak

Laburpena:

Aitak etxeak egiten egiten zuen lan. Gaur egun ez du inork nahi hargina izan, harriak sortutako hautsak biriak hondatzen baititu. Aitak egindako obrak aipatzen ditu. Aitona langileburua izan zen, eta harekin ikasiko zuen aitak hargin-lanbidea.

8. Mendian iratze bila

- **Erref:** HON-013/027
- **Iraupena:** 0:00:59. **Hasi:** 00:41:40. **Bukatu:** 00:42:39
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Mendiaren aprobetxamendua

Laburpena:

Ebarista joaten zen iratze bila mendira. Segan ere aritzen zen, eta anaiaren laguntzarekin kargatzen zuen gurdia iratzez.

9. Errotan lo egin behar izaten zutenekoa

- **Erref:** HON-013/028
- **Iraupena:** 0:00:59. **Hasi:** 00:42:39. **Bukatu:** 00:43:38
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Errota

Laburpena:

Arto asko landatu izan du Ebaristak. Gerra ostean, errotara ezkutuan joaten zirenean, han bertan lo egin behar izaten zutenekoa gogoan du.

10. Behiak zaintzen

- **Erref:** HON-013/029
- **Iraupena:** 0:01:15. **Hasi:** 00:43:38. **Bukatu:** 00:44:53
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Baserriko animaliak

Laburpena:

Amak jezten zituen behiak; 14 behi zituzten baserrian. Behiei belarra, artoa, erremolatxa, arbia... ematen zieten jaten. Jatena nola prestatzen zuten azaltzen du.

11. Etxeko komuna eta ura

- **Erref:** HON-013/031
- **Iraupena:** 0:01:30. **Hasi:** 00:45:10. **Bukatu:** 00:46:40
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Argindarra eta ura

Laburpena:

Baserriko komuna non zegoen eta nolakoa zen azaltzen du. Etxean urik ez zutenean, ondoko baserrira edo errekarara joaten ziren bila. Bazegoen iturri bat ere, ura Guadalupetik zetorren eta ona zen. Ura uztarrarian ekartzen zuten etxera.

12. Lapak biltzen zituzten

- **Erref:** HON-013/034
- **Iraupena:** 0:01:08. **Hasi:** 00:49:02. **Bukatu:** 00:50:10
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantza motak » Harraldeko arrantza

Laburpena:

Lanpernak nola biltzen zituzten aipatzen du. Harrapatutako lanpernak saldu egiten zituzten. Lapak gordinik edo saltsan eginda jaten zituzten.

13. Txori batzuk entzuteko eta besteak jateko

- **Erref:** HON-013/037
- **Iraupena:** 0:02:24. **Hasi:** 00:52:37. **Bukatu:** 00:55:01
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Natura » Fauna » Hegaztiak

Laburpena:

Txoriak harrapatzen zituzten lehen, txolarreak hain zuzen ere. Zer teknika erabiltzen zuten azaltzen du. Txori batzuk jan egiten zituzten, eta beste batzuk abesteko izaten zituzten etxean.

14. Umeak jaiotzen laguntzeko teknikak

- **Erref:** HON-013/041
- **Iraupena:** 0:01:39. **Hasi:** 00:57:54. **Bukatu:** 00:59:33
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Jaiotzak

Laburpena:

Umeak jaiotzen lagundu izan du Ebaristak. Orduko teknikak aipatzen ditu.

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkarte

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com